

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saistošie noteikumi Nr.13 “Par Bauskas novada pašvaldības pabalstiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, audžuģimenēm un specializētajām audžuģimenēm”

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Bauskas novada dome 2021. gada 25. novembrī apstiprināja saistošos noteikumus Nr.13 “Bauskas novada pašvaldības pabalsti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, audžuģimenēm un specializētajām audžuģimenēm” (turpmāk – saistošie noteikumi). Saistošie noteikumi izdoti, pamatojoties uz likuma “Par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā” 25.² panta pirmo un piekto daļu, Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 354 “Audžuģimenes noteikumi” 78. punktu un Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumu Nr. 857 “Noteikumi par sociālajām garantijām un atbalstu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” (turpmāk arī – Ministru kabineta noteikumi) 22., 24.⁹, 24.¹¹, 24.¹³ un 24.¹⁴ punktu. Saistošajos noteikumos tiek veikti grozījumi vairāk kā 50 % (piecdesmit procenti) apmērā, tādēļ tiek izdoti jauni saistošie noteikumi (turpmāk – noteikumi). Lai pašvaldība varētu sniegt atbalstu bērniem, kuriem Bauskas novada bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, ar bērna izglītošanu un uzturēšanos izglītības iestādē saistīto izdevumu segšanu, ir nepieciešams papildināt noteikumu izdošanas tiesisko pamatu ar Ministru kabineta noteikumu 6. punktu. Latvijas Republikas tiesībsargs 2024. gada 26. augusta vēstulē Nr. 1-5/216 Bauskas novada pašvaldībai ir norādījis ievērot Ministru kabineta noteikumu 6. punkta regulējumu, kas nosaka, ka pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, sedz ar bērna izglītošanu un uzturēšanos izglītības iestādē saistītos izdevumus. Ievērojot iepriekš minēto, noteikumos tiek noteikts: • Bauskas novada pašvaldības pabalsts ēdināšanas izdevumu segšanai aizbildnim par bērnu, pilngadību sasniegušam bērnam un audžuģimenei par bērnu ir 100 % apmērā no ēdināšanas pakalpojuma maksas par katru bērnu, kurš apgūst pirmsskolas izglītības programmu vai klātienē apgūst obligāto izglītības programmu, vispārējās vidējās vai profesionālās izglītības programmu no kalendārā gada 1. septembra līdz normatīvajos aktos noteiktajām mācību gada beigām (pirmsskolas izglītības iestādē līdz nākamā gada 31. augustam). • Bauskas novada pašvaldības pabalsta ēdināšanas izdevumu segšanai aizbildnim par bērnu, pilngadību sasniegušajam bērnam un audžuģimenei par bērnu, kurš apgūst profesionālās izglītības programmu, apmērs nevar pārsniegt 4 euro dienā no kalendārā gada 1. septembra līdz normatīvajos aktos noteiktajām mācību

	gada beigām. Audžuģimenēm ir nozīmīga loma bērna dzīvē, veidojot viņu nākotni un palīdzot viņiem kļūt par veiksmīgiem cilvēkiem. Ārpusģimenes aprūpe bērnam ir jānodrošina pēc iespējas tuvāk viņa dzīvesvietai, lai veicinātu kontaktus un iespējamo atkal apvienošanos ar bērna ģimeni, kā arī, lai mazinātu viņa ierastās izglītības, kultūras un sociālās dzīves sagraušanu. Pašlaik 23 bērni, kuri ievietoti audžuģimenēs, dzīvo ārpus Bauskas novada un 10 bērni dzīvo 7 Bauskas novada audžuģimenēs, savukārt 29 bērni dzīvo institūcijās. 2024. gadā Bauskas novadā ar Bauskas novada Bāriņtiesas lēmumu pārtrauktas 38 aizgādības tiesības vecākiem pār nepilngadīgajiem bērniem un tika ierosinātas vēl 55 aizgādības lietas. Latvijā audžuģimeņu skaits, t. sk. arī Bauskas novadā, ir kritiski nepietiekams. Tādēļ, lai veicinātu, stiprinātu un atbalstītu audžuģimeņu kustību, noteikumos ir noteikta atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu: • par vienu bērnu audžuģimenē 60 % (sešdesmit procenti) no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī; • par katru nākamo bērnu audžuģimenē 70 % (septiņdesmit procenti) no iepriekš noteiktā pabalsta apmēra. Noteikumos ir noteikts esošajam vienreizējam pabalstam sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei papildu atbalsts audžuģimenēm, nosakot tā izmaksu reizi kalendārajā gadā 100 <i>euro</i> apmērā katram bērnam katru gadu pēc ievietošanas audžuģimenē.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Noteikumu projekta kopējā ietekme uz pašvaldības iestādes “Bauskas novada Sociālais dienests” (turpmāk – Sociālais dienests) 2025. gada budžetu: • <u>Izdevumi, kuri saistīti ar bērna izglītošanu un uzturēšanos izglītības iestādē:</u> ārpusģimenes aprūpē atrodas 203 bērni. Plānojot Bauskas novada Sociālā dienesta 2025. gada budžetu, netika paredzēti šie izdevumi. Vidējās izmaksas dienā vienam bērnam ir 2,84 <i>euro</i>. Ietekme uz pašvaldības budžetu: 203 bērni * 2,84 <i>euro</i> * 70 dienas = 40 356 <i>euro</i>. • <u>Pašvaldības atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu</u> – 2025. gada budžetā plānotie izdevumi – Centra “Elizabete” pakalpojumiem 284 700 <i>euro</i> (11 bērni). Esošo 33 bērnu uzturēšanas izdevumi audžuģimenēs sastāda 191 808 <i>euro</i>. Kopā – 476 508 <i>euro</i>. Plānoto izdevumu apmērs audžuģimenēm, saskaņā ar saistošo noteikumu projektu sastāda 496 167 <i>euro</i>. Ietekme uz pašvaldības budžetu ir 19 659 <i>euro</i>.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības	Noteikumu regulējums pozitīvi ietekmē ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu labbūtību izglītības iestādēs. Atbalsts audžuģimenēm veicinās to pieaugumu, kas sniegs stabilu, drošu un mīlošu vidi bērniem, kas ir būtiski viņu attīstībai. Ietekmi uz vidi, uzņēmējdarbības vidi un konkurenci – nav attiecināms.

teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Noteikumi tiks publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Informācija par tiem tiks publicēta Bauskas novada pašvaldības informatīvajā izdevumā "Bauskas novada Vēstnesis" un ievietota Bauskas novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.bauskasnovads.lv .
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Noteikumi izstrādāti, lai īstenotu Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 9. punktā noteikto autonomo funkciju – nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Papildu cilvēkresursu iesaiste noteikumu īstenošanā netiek paredzēta.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Atbildīgā institūcija par noteikumu izpildi ir Sociālais dienests. Jauna institūciju izveide un esošo likvidācija vai reorganizācija nav paredzēta. Izpildes nodrošināšanai papildu resursi nav nepieciešami.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai. Pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir leģitīmi, un rīcība ir atbilstoša augstākiem normatīviem aktiem.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Noteikumu izstrādes procesā notikušas konsultācijas un diskusijas starp Pašvaldības speciālistiem.

Domes priekšsēdētājs

Aivars Okmanis